

LIETUVOS BANKO POZICIJA DĖL DRAUDIKŲ SUSIGRAŽINAMŲ VALDYMO MOKESČIŲ IŠ VALDYMO ĮMONIŲ

Lietuvos bankas, analizuodamas Lietuvos draudimo rinkos praktiką, pastebėjo, kad kai kurie draudikai, vykdantys investicinio gyvybės draudimo veiklą, turta, kurį sudaro draudėjų įmokos pagal investicinio gyvybės draudimo sutartis, investuoja į kolektyvinio investavimo subjektus (KIS) ir iš šiuos KIS valdančių valdymo įmonių susigražina visus valdymo ar kitus panašaus pobūdžio mokesčius ar jų dalį (gauna jų nuolaidas) (toliau – susigražinami mokesčiai). Susigražinamų mokesčių draudikai negražina draudėjams, o gautas lėšas panaudoja savo reikmėms.

Lietuvos bankas, siekdamas tinkamos draudėjų interesų apsaugos bei tinkamo Lietuvos draudimo rinkos veikimo ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 4 dalies 1 punktu, parengė šią poziciją. Lietuvos bankas pažymi, kad ši pozicija negali būti vertinama kaip oficialus teisės aktų aiškinimas. Be to, Lietuvos bankas atitinkamus sprendimus priima atsižvelgdamas į konkrečių faktinių aplinkybių visumą, todėl ši pozicija negali būti vertinama ir kaip Lietuvos banko sprendimas konkrečiu atveju.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 90¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudimo produktų platintojas, teikdamas draudimo produktų platinimo paslaugas, turi visada sąžiningai, teisingai ir profesionaliai veikti geriausiomis draudėjams, apdraustiesiems, naudos gavėjams ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims sąlygomis ir jų interesais. Draudimo įstatymo 90² straipsnyje apibrėžiama draudiko ir draudimo tarpininko pareiga vengti interesų konflikto. Laikoma, kad draudikas arba draudimo tarpininkas nevykdo nurodytų Draudimo įstatymo 90¹ straipsnio 1 dalyje ir 90² straipsnyje nustatytų pareigų, jeigu jis, platindamas draudimo principu pagrįstus investicinius produktus arba teikdamas susijusias papildomas paslaugas, moka atlygį tretiesiems asmenims, kurie nėra draudėjai, apdraustieji arba naudos gavėjai, arba gauna atlygį iš trečiųjų asmenų, kurie nėra draudėjai, apdraustieji arba naudos gavėjai, išskyrus atvejus, kai atlygis:

- 1) neturi neigiamo poveikio teikiamų draudimo paslaugų kokybei ir
- 2) netrukdo draudikui arba draudimo tarpininkui laikytis šio įstatymo 90¹ straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos sąžiningai, teisingai ir profesionaliai veikti geriausiomis draudėjams, apdraustiesiems, naudos gavėjams ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims sąlygomis ir jų interesais (Draudimo įstatymo 90³ straipsnio 1 dalis).

Lietuvos banko vertinimu, nurodyta situacija, kai draudikai turta, kurį sudaro draudėjų lėšos, investuoja taip, kad iš valdymo įmonių būtų susigražinami mokesčiai, kurie nėra gražinami draudėjams, sudaro sąlygas interesų konfliktui, kuris pažeidžia draudėjų, apdraustųjų ar naudos gavėjų interesus. Aptariama situacija, atsižvelgiant į finansinį draudiko suinteresuotumą, neužtikrina, kad draudiko pasirinkimas dėl KIS ar jo išleistų vertybinių popierių klasės atitiks reikalavimus sąžiningai, teisingai ir profesionaliai veikti geriausiomis draudėjams, apdraustiesiems, naudos gavėjams ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims sąlygomis ir jų interesais. Be to, tokia situacija sudaro sąlygas neskaidriam informacijos apie konkrečios draudiko paslaugos kainą pateikimui ir nesąžiningai konkurencijai, nes draudikas, susigražinamais mokesčiais susimažinantis savo sąnaudas, turi galimybę nurodyti mažesnę paslaugos kainą draudėjams, nors iš tikrųjų faktiškai draudiko gaunama suma yra didesnė. Lietuvos banko nuomone, tokia praktika, net ir atskleidžiant klientams informaciją apie tai, kad draudikas nurodytu būdu susigražins iš valdymo įmonių visus ar dalį mokesčių, neužtikrina, kad klientai tinkamai supras tokių schemų reikšmę jo įsigytam produktui bei jo teikiamai naudai ir sugebės palyginti su kitų draudikų siūlomais panašaus pobūdžio produktais, įvertinti jų privalumus bei trūkumus.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Lietuvos bankas laikosi pozicijos, kad draudikų, vykdančių investicinio gyvybės draudimo veiklą, praktika, kai turtas, kurį sudaro draudėjų lėšos, investuojamas taip, kad iš valdymo įmonių būtų susigražinti mokesčiai, kurie ne proporcingai paskirstomi visiems draudėjams, bet skiriami draudiko reikmėms, yra netinkama, nes trukdo draudikui, kuris teikia draudimo produktų platinimo paslaugas, visada sąžiningai, teisingai ir profesionaliai veikti geriausiomis draudėjams, apdraustiesiems, naudos gavėjams ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims sąlygomis bei jų interesais ir vengti interesų konflikto, ir turėtų būti keičiama.

Lietuvos bankas supranta, kad draudikams, kurie šiuo metu dar vykdo veiklą tokiu būdu, kuri šioje pozicijoje nurodyta kaip netinkama, gali prireikti laiko persitvarkyti, todėl tikisi, kad tokie draudikai savo praktiką pakeis iki 2019 m. gruodžio 31 d.